

Det er maaske ikke noget stort Omfang, men det kunde dog virke skadeligt. Men det abnorme at sætte en Raavare højere i Told end det færdige Produkt vil jeg ikke være med til, og jeg haaber, at det høje Ting vil forlæste det Vædringsforslag. — Med Hensyn til de øvrige Vædringsforslag kan jeg beholde mig til, hvad der er udtalt af den ærede Ordfører. Der er ingen af dem, der ligger for, jeg finder særlig Grund til at gøre Bemærkninger til.

Det. Hansen: Jeg skal indskrænke mig til at omtale et enkelt Forslag, nemlig Forslaget om at lægge Told paa Kul. Det ærede Medlem, som satte sig, har allerede bemærket noget af det, som jeg ønskede at fremsøre, men en enkelt Bemærkning maatte jeg dog tilføje. Jeg mener ligesom han, at det er et fuldstændigt Brud med det Princip, som man vistnok fra alle Sider tidligere har antaget, nemlig at der ikke bør lægges Told paa Raa- og Hjælpestoffer. Der er intet Stof, der i den Grad er gennemgaaende benyttet som Hjælpestof som netop Stenkul, og at lægge Told paa det, naar den højterede Finansminister mener at kunne undvære denne Told, forekommer mig derfor at ville være en ganske mærkvaerdig Stilling fra Rigsdagens Side. Naar man nu foruden finansielle Hensyn har gjort andre Betragtninger gældende, saaledes som der er gjort af det ærede 5te Medlem for 7de Kreds (Madsen-Nygaard) og det ærede 1ste Medlem for 6te Kreds (S. Pedersen), er det aabenbart Hensynet til, at der i det hele forventes ved Toldrevisionen at komme en saa stærk Beskyttelse paa Industrien, at man mener, som en Slags Modvægt derimod at maatte holde paa Kultolden. Det tror jeg nu er en noget fejlet Vej at gaa frem paa. Mener man, at Beskyttelsen er sat for høj, ja, saa bør man jo se at stemme Beskyttelses-satserne ned, men at tage fat i den anden Ende og lægge Told paa et Hjælpestof, forekommer mig at være en urimelig Maade at modvirke det paa. Men dernæst tror jeg, at de Herrer overe en Ting, nemlig, at det er jo dog heldigvis ikke saa her i Landet, og vil heller ikke blive det efter det Forslag, vi her behandle, at enhver Industriegren er beskyttet, og at navnlig enhver Virksomhed, hvortil der bruges Kul som Drevkraft, Damp som Drevkraft, er beskyttet, og efter de Herrers Mening for stærkt beskyttet endogsaa. Der er jo meget store Omraader, hvor der bruges Kul, endogsaa i stort Omfang, hvor der slet ikke er Tale om Beskyttelse. Naar man altsaa gaar hen og lægger Skat paa et saadant Hjælpestof som Kul, kommer man

ogsaa til at ramme paa Steder, hvor der slet ikke er nogen Grund til at ramme, og hvor man navnlig ikke kan opnaa det Formaal, man vil, at faa en for stor Beskyttelse nedsat. Det undrer mig særlig, at det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Breinholt), som dog ellers nærmest antages at tale Landbrugets Interesser og repræsentere dem, har villet beholde Skat paa en Artikel som Kul, som jo dog ogsaa for Landbrugets Vedkommende spiller en betydelig Rolle og vil i Fremtiden spille en større og større Rolle. Det er ikke alene saadanne Industrier, som staa i Forhindelse med Landbruget, som f. Eks. Teglværker og Murstensfabrikker, som jo i Reglen have deres Sæde paa Landet, hvor der bruges meget Kul, og hvor det virkelig vilde være i højeste Grad uretfærdigt at lægge en saadan Skat paa saa naturlige og fornuftige Industrier her i Landet. Men det er jo ogsaa i selve Landbruget, at Kul bruges meget betydelig. Ved alle Lokomobiler, ved alle Andelsmejerier og Andelslagterier bruges Kul i en temmelig betydelig Maalestof. Ved alle større Forbedringer af Vandværket, som træbe Udtørringer og Udpumpninger, maa der nødvendigvis bruges Kul, ved Udtørring af Søer, Bortskaffelse af Vand maa nødvendigvis bruges Kul. Her er altsaa et Punkt, hvor man yderligere vil belaste Landbruget, som utvivlsomt vil blive i høj Grad belastet netop ved den almindelige Beskyttelse, som Toldloven allerede indeholder, og som man synes at være stemt for at beholde. Det forekommer mig altsaa utvivlsomt at være i Landbrugets Interesse, at der ikke lægges denne Told paa Kul, men ogsaa udenfor Landbruget er der mange større Omraader, hvor der ikke kan være Tale om Spor af Beskyttelse, og hvor der bruges Kul i stor Mængde. Al Jærnbaneførsel og Dampskibsfoer ere Virksomheder, som slet ikke ere beskyttede, og der er Virksomheder, som spille en meget stor Rolle for Bjerne, Gasfabrikation f. Eks., Tilvebringelse af Belysning i Bjerne, hvor der kræves enorme Mængder af Kul, og der er virkelig ingen Grund til at belaste og bestaae en saadan Artikel som Gas. Men dertil kommer, at overhovedet er Kul jo den menige Mands Brændsel, og at lægge Skat paa den menige Mands Brændsel og paa Belysning — man haaber jo mere og mere paa, at Gas kan bruges til Belysning og Varme i Husene — forekommer mig at være en af de mest forfæstelige Skatter, man overhovedet kan paa-lægge. Al den Tid, vi her have talt om Reformen paa Toldgebetet, have saa godt som alle været enige om, at en af de første